

Csillagászati események decemberben

Mely bolygókat láthatjuk?

Merkúr: A hónap első felében nem megfigyelhető, majd egyre jobban láthatóvá válik az esti délnyugati égen, napnyugtát követően. 29-én látszik legmesszebb a Naptól, 19,7°-ra (keleti kitérés), ekkor másfél órával nyugszik a Nap után, jól megfigyelhető.

Vénusz: A hajnali délkeleti ég feltűnő égiteste. Ragyogó fehér fénye miatt nem lehet összetéveszteni mással. A hónap elején négy, a végén három órával kel a Nap előtt.

Mars: Előre tartó mozgást végez a Szűz csillagképekben. Éjfél után kel, hajnalban kereshető a délkeleti égen. Lassan fényesedő vöröses csillagnak látszik. A Vénusz és a Jupiter között félúton látszik. A hónap második felében a Spica - a Szűz kékes fényű főcsillaga - felett halad el, ami segíti a megtalálását.

Jupiter: Előretartó mozgást végez az Oroszlán csillagkép hátsó lábánál. Éjfél előtt kel, az éjszaka második felében látható a délkeleti égen. Sárgás, erős, nyugodt fénye miatt könnyű megtalálni.

Szaturnusz: Hajnalban kel, napkelte előtt látható a délkeleti égen. Folytatja előretartó mozgását a Kígyótartó csillagképben.

Uránusz: Az éjszaka első felében látcső segítségével kereshető a Halak csillagképben. Éjfél után nyugszik. 26-án hátráló mozgása ismét előretartóvá változik.

Neptunusz: Este megkereshető a Vízöntő csillagképben távcsővel, térkép segítségével.

Egyéb látnivalók

4-én hajnalban a Hold a Jupiter alatt halad el, négy holdátmérőnyire tőle, szép együttállást adva.

6-án hajnalban a Hold a Marstól távolodóban látszik. Felkeltük pillanatában a távolságuk csak egy holdátmérő!

7-én hajnalban a Hold sarlója a Vénusz bolygótól jobbra látható, ahogy közeledik felé.

10-én napkelte előtt a vékony holdsarló a Szaturnusz bolygótól jobbra látszik. A szürkület fénye miatt nem látványos az együttállás, de a vékony holdsarló miatt különleges.

14-én hajnalban Geminidák meteorraj maximuma. Az egyik legaktívabb, sok látványos meteort adó raj, érdemes megfigyelni!

20-án este kezdetét veszi az év leghosszabb éjszakája, 15,5 órán át tart.

22-én 5⁴⁸ -kor téli napforduló. Innentől kezdve a nappalok lassan hosszabbodni kezdenek, de ez csak január közepén tűnik majd fel nekünk, sajnos...

23-án este az Aldebaran-t, a Bika főcsillagát eltakarja a majdnem telihold.

31-én hajnalban a fogyó hold közeledik a Jupiter bolygó felé.

Csillagfedés

23-án este a majdnem telihold eltakarja a Bika csillagkép legfényesebb csillagát, az Aldebaran-t. A fedés idején már teljesen sötét az ég, de a Hold erős fénye nehezíti a megfigyelést. A vörös színű csillag a Hold sötét oldalán lép be, ami megkönnyíti a megfigyelést, könnyebb észrevenni, ahogy a csillag fénye egy pillanat alatt kihuny. A kilépés a megvilágított peremnél történik, ennek megfigyeléséhez már ajánlott látcső, de inkább távcső használat, az erős holdfény miatt.

Budapestre számítva a be- és kilépés időpontjai a következők:

Belépés: 19¹⁷ –kor
Kilépés: 20²⁶ –kor

Más magyarországi városok esetében ettől pár perc eltérés van, keleten később, nyugaton hamarabb következnek be a kontaktusok. (lásd honlapomon:

<http://saros139.hu/okkult/AldE20151223.htm>)

Holdsarlók

9-én hajnalban egy vékony holdsarló látható a délkeleti látóhatár felett.

10-én hajnalban egy 29 órás vékony holdsarló látszik a látóhatár közelében, szép együttállást alkotva a közeli Szaturnusz bolygóval.

12-én este a 29 órás új holdsarló szép íve kereshető a délnyugati ég alján.

13-án este a vastagabb holdsarló már könnyű célpont, bárki észreveheti.

A Hold fázisai

– első negyed:	18-án 16 ¹⁴ -kor	földközelség:	21-én 10 ¹⁰ -kor
– telihold:	25-én 12 ¹¹ -kor		
– utolsó negyed:	3-án 8 ⁴⁰ -kor	földtávolban:	5-én 15 ⁵⁹ -kor
– újhold:	11-én 11 ²⁹ -kor		

Sikeres megfigyelést és sok derült eget mindenkinek.

Kaposvári Zoltán

Forrás: MCSE Csillagászati évkönyv 2015. Az Évkönyv a fentiek mellett sokkal több látnivalóról ad tájékoztatást, beszerzése erősen ajánlott! <http://www.mcse.hu/egyesulet/egyesuleti-hirek-2015/meteor-csillagaszati-evkonyv-2016/>

Olvasmányos havi észlelési ajánlat: <http://www.mcse.hu/egyesulet/egyesuleti-hirek-2015/egi-kalendarium-december/>